

בישול^א, אם צלאם הנוכרי בפני עצמם, מותרים באכילה.

אבל אם עשה מהם כסא דהרסנא, כלומר, שטגנם בשומן קרבי דגים, וקמח, מאחר שהקמח אינו נאכל כמות שהוא, והוא העיקר, נאסר התבשיל משום בישולי נוכרים^ב.

דבר הנאכל גם חי לענין עירוב תבשילין

נתבאר, שהגם שאסרו חכמים תבשילי נוכרים, אם בשלו הנוכרים דבר הנאכל גם חי, אינו נאסר, כי הבישול לא הועיל לו.

ואמר רב יוסף, שדווקא לענין איסור בישולי נוכרים, דבר הנאכל כמות שהוא חי, גם אחר שנתבשל אינו נחשב מבושל, אבל לענין עירובי תבשילין, נחשב הוא כתבשיל.

ונמצא שדגים מלוחים קטנים שצלאם הנוכרי, מאחר שלענין בישולי נוכרים אינם נחשבים כמבושלים, מותרים הם לישראל, ומאחר שלענין עירובי תבשילין נחשבים הם כמבושלים, סומך עליהם משום עירובי תבשילין.

^א הואיל ומלוחים, אבל אם לא היו מלוחים, יש בהם משום בשולי נכרים. ותימה, דאמר במסכת עבודה זרה פרק אין מעמידין, כל שאינו עולה על שלחן מלכים ללפת בו את הפת אין בו איסור משום בשולי נכרים, וקאמר עלה כגון דגים קטנים. ויש לומר דהתם בקטנים טפי מיירי, והכא מיירי בדגים שאין קטנים כל כך, שפעמים שהן עולין על שלחן מלכים ללפת בו את הפת. [תוס'].

^ב מכאן אנו סומכין ליקח מן הנכרים פת הנלוש מן הביצים שקורין קנטווי"ש ואובליזא"ש, דמאי נחוש, (א) אי משום פת עצמו, התירו חכמים. (ב) אי משום ביצים ששלקו בה, הא אמרינן קמחא עיקר ... (ג) ואין לחוש שמא הביצים מעופות טמאים, דהא אינן מצויין בינינו. (ד) ושמא יש דם בביצים, רובם אין בהם דם. [ומה שבדקים הביצים בשעה שמשמין אותם ברוטב אם יש בהן דם, זהו חומרא בעלמא, דהא אם לא נבדקו מותרין]. (ה) וגם אין לחוש משום ביצי נבלות או מטרפות, משום דאזלינן בתר הרוב. [ו] ומיהו פשטי"ץ של דגים שאפאו נכרי, אין להתיר, דיש בהם משום בשולי נכרים, הואיל ונבלע שומן הדגים בתוך העיסה, והדגים אסורין משום בישולי נכרים, אם כן אף העיסה שמבחוץ אסורה, ונעשה כולו בשולי נכרים, אף על פי שהעיסה אין בה משום בישולי נכרים, דהא התירו את הפת, וגם מה שנבלע בה אינו בעין, מכל מקום קודם שנבלע בעיסה היה בעין והיה נאסר, ונמצא שהעיסה נלושה מן האיסור דרבנן. ויש שמסירין השומן ואוכלים אותן בכי האי גוונא. [ו] ואתן ניליי"ש, מדלא מברכין עלייהו ברכת המוציא, יש בהן משום בישולי נכרים. ומיהו אומר הר"ר יחיאל, דאין בהם משום בישולי נכרים, כיון דדרך אפיית פת עביד להו, ועוד דאי קבע סעודתיה עלייהו, מברך ברכת המוציא, אלמא פת נינהו. [תוס'].